

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Justh-album.

A polgárság ajándéka Justh Gyulának.

Kedves s Makó város polgárságának Justh Gyula iránt való igaz és mélyes szerzetét híven tükröző ötlet kelt ma szárnyra városunkban, hogy ez az ötlet október hó 5-ére megvalósuljon.

Arról van szó, hogy Justh Gyula makói lelkes hívei egy hatalmas és művészi kidolgozású albumot készítenek s ebbe az albumba lehetőleg Makó város mindazon polgára, aki Justh Gyulának a híve, sajátkezüleg beírja a nevét. A város független polgárai nevével teleirt ezt az albumot azután október 5-én átadják képviselőknök.

Az album lapjai már is rendelkezésre állanak s függetlenségi érzelmű polgártársainkat ezúton kérjük, hogy minél előbb valamennyien írják azt alá. Ki vannak téve e lapok holnap vagyis szombaton déltől kezdve a Makói Független Ujság kiadóhivatalában, a Függetlenségi és 48-as mindahárom olvasókörben, Elek Lajos főtéri üzletében, továbbá dr. Nagy Sándor és dr. Kiss Pál ügyvédek irodájában.

Polgártársainkat annál inkább kérjük a sürgős aláírásra, mert csakis szerda estig lehet aláírni, mert akkor mennek a lapok bekötés alá.

Megjegyezzük, hogy nemesak azok irhalják alá, a kik most választójoggal bírnak, hanem általában minden függetlenségi érzelmű felnött makói polgár.

A politika hírei.

Justh válasza Tiszának. — Nyilatkozik Andrassy. — A választójog kiterjesztése és Erdélyi volt miniszter nyilatkozata. Tisza ismét Bécsbe megy. — A Balkán kérdés.

A politikai vitát pár nap óta azok a nyilatkozatok foglalkoztatják, melyeket részint a munkapárt jogtörő politikusai, részint pedig a nemzet jogait védő önzetlen ellenzéki férfiak tettek.

A pártkörökben két nap óta nem beszélnek egyébről, mint Tisza nyilatkozatáról, melyet Andrassy programjára világgá kürtölt, de a mely nyilatkozatokra az ellenzék és annak legnagyobb embere: Justh Gyula is megadta a méltó választ.

Justh válasza Tiszának. Lapunk csütörtöki számában közöltük Tisza István gróf nyilatkozatát, melyet a választójog kérdésében kivetett és ugyanakkor a legnagyobb törvénytörő bírálatot mond a nemzet jogait védő ellenzék: öi. Az elbizakodott geszti kényur világgá bocsátott szavaira ma Justh Gyula a következőkben válaszol: — Tisza István ne beszéljen erkölcsi jogosultságról, ehhez neki nincs joga. Aki annyi törvényteleniséget követett el és akinek pártját olyan erkölcstelen eszkö-

zökkel toborozták össze, az nem beszélhet a függetlenségi párt létének erkölcsi jogosultságáról. Még bírálni sincs joga Tiszának a mi létünket, melynek az ország népe adja meg az erőt, az a nép, mely hazája nagyságát és szabadságát akarja és amelyet a mi tiszta lobogónk alól sem pénz, sem presszió nem tudott eltáncosítani. Tisza szerint tiszta elvi alapon lehetlenség volna kormányozni, csak olyan eszközökkel, ahogyan ő csinálja. A függetlenségi pártnak meg van meg volt és meg lesz az erkölcsi jogosultsága. Minden állam, a legkisebb is, törekszik a függetlenségre, szomorú lenne, ha mi lemondanánk róla. De bármennyire szeretné is Tisza, nem fogunk lemondani és a harc éppen azon a ponton lesz diadalmas vele szemben, melyet tőlünk elvitatni akar, az erkölcsi alapon.

A bécsi sajtó túlnyomó része természetesen feltörő örömmel fogadja Tisza kijelentéseit. Így a „Fremdenblatt“ azt hangoztatja, hogy a magyar miniszterelnök nem a habozás és a veszteglés embere. Az opportunizmust soha sem ismerte. Ezért előrelátható, hogy Andrassy Gyula gróf és Tisza István gróf között soha sem jön majd megegyezés létre, amint alyjuk között történt. Ez előrelátható, de hogy a külügyminiszter lapja meddig ad szerenádót Tiszának, azt nehezebb volna megjövendölni.

Nyilatkozik Andrassy.

A kormány megfizetett csahosai, tőkét kovácsoltak abból, hogy Andrassy Gyula gróf bizalmatlansági indítványát a zempléni közgyűlés pár szóval nem fogadta el.

Termézetes dolog, hogy Andrassy Gyula se hagyja annyiban a dolgot s a zempléni győzelemről az alábbi nyilatkozatot tette:

— Csak gratulálok az olyan győzelemhez, aminőt a kormány Zemplén vármegye közgyűlésén aratott. Minél több ilyen győzelmet kívánok nekik, mert mennél gyakoribb lesz az ilyen diadal, annál biztosabban és gyorsabban következik el számukra a bukás. Oly óriási volt a nyomás és a terror, hogy szinte példátlan a vármegyei küzdelmek történetében. Megkeresték és megtalálták a megfélemlítés és megközelítés minden útját és akit terrorizálni tudtak, azt terrorizálták. Előttem is sirt nem egy olyan férfiú, akit még csak nem is arra kényszerítettek, hogy semleges legyen, hanem arra, hogy ellenem szavazzon. A legvadabb és legmerészebb presszió eszközeivel dolgoztak, győztek, de hát lehet is győzni. En boldogan és büszkén gondolok arra a százkilencven emberre, aki velem szavazott, ilyen társasággal örömmel megvívom a harcot az egész országban és ez a küzdelem, mely a nemzet igazi érdekeiért folyik, csak diadalmas lehet.

A választójog kiterjesztés és Erdélyi volt miniszter nyilatkozata.

Tisza István gróf a választójog kiterjesztésének attól a minimumától is retteg, amelyet az ellenzékiek követelnek. Hazaárulásnak és nemzeti veszedelemnek jellemezte azt. Hogy az a veszedelem mégse lehet olyan nagy veszedelem és a munkapárt tekintélyei között is akadnak, akik a kormányelnökkel szemben a választói jognak szélesebb alapon való kiterjesztését követelik, bizonyosság rá az a nyilatkozat, amelyet id. Erdélyi Sándor volt miniszter, a munkapárti képviselő tagja tett egyik lap tudósítója előtt; kapcsolatban a közigazgatás államosításával. A volt miniszter nyilatkozata ekként hangzik:

— A közigazgatás államosítására nálunk igenis szükség van. Meg kell szüntetni, hogy a magyar államban ötvenhárom állam legyen. Esetleg hatvannégy állam, ahány megye van. Ha az egységes állami közigazgatás meglesz, sokkal szélesebb alpra állhatunk a választói jog kiterjesztése tekintetében is. En sürgetni fogom a mostani választótörvény reformját a jogkiterjesztés irányában, ha a közigazgatás államosított. S re-

mélem, hogy a jövő tanulságai alapján gróf Tisza István sem fog elzárkózni majd ez elöl.

Erdélyi volt miniszter egyik igen tekintélyes tagja a munkapártnak, de a választójog kérdésében, mint fönti nyilatkozata igazolja, nem ért egyet Tiszával. Vannak, kik azt mondják nem választ el nagy idő elől, hogy a közigazgatás államosításának kérdésében sem fog Erdélyi egyezni Tiszával, mert Tisza ezt a kérdést nem igyekszik becsületes uton megoldani.

Tisza ismét Bécsbe megy.

Tisza István gróf miniszterelnök az eddigi megálapodások értelmében szombaton utazik a fővárosba, hogy a Berchtold gróf elnöklété alatt tartandó közös miniszteri tanácskozáson részt vegyen. A minisztertanács tárgya — mint azt már jelentettük — a közös katonai kérdések részleteinek megállapítása és a delegációk munkarendjének meghatározása lesz.

Az osztrák parlamenti viszonyok hatása alatt a delegációk csak november végén vagy december első napjaiban ülhetnek össze, tanácskozások azonban csak pár napig fog tartani, mert a főlésszakot télre halasztották.

Mindezekon a kérdéseken kívül egy más fontos kérdés is megvitatás alá kerül a legközelebbi minisztertanácsban. És ez a Balkánkérdés, amely aktuális eseményeit fűszerezve, ismét a diplomácia asztalára került.

Értesüléstünk szerint már tegnap a minisztertanács folyama alatt sűrű telefonváltás volt a Ballplatz és a budai miniszterelnökségi palota között s Berchtold gróf külügyminiszter személyesen informálta Tiszát az albániai helyzetéről, hogy a miniszterelnök a dolog valódi állásáról felvilágosíthassa kormányja tagjait.

Gróf Tisza István miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt kihallgatáson is megjelenik a király előtt, hogy jelenlést tegyen az általános politikai helyzetről.

Tűzfészek a város közepén.

Ki kell telepíteni a fatelepeket?

Nem hisszük, hogy legyen még más város széles Magyarországon olyan, hol a város belterületén annyi fatelep legyen, mint van nálunk, Makón. Más városokban az ilyen fatelepeket részint az idevágó miniszteri rendeletek — részint a helyi szabályz tok alapján régen kitelepítették.

Az, hogy nálunk még mindig fatelepek vannak a városban, némileg annak igazolására szolgál, hogy

mi nálunk azok, akik erre illetékesek, nem sokat törődnek a polgárok vagyon és életbiztonságával, mert tűzesetek alkalmával a városi károsodás mindenkor megállapítható, de vannak tűzesetek, melyeknek emberélet esik áldozatul.

Nálunk főleg két faterlep van olyan, mely nemcsak a város közepén van, de mindegyike oly erősen be van ékelve a házak közé, hogy ha szeles időben azok valamelyikében tűz üt ki, kiszámíthatatlan katasztrófáknak válnak okozójává.

Makóvárosában eddig sem egyesek, sem az illetékes hatóság nem tették arra nézve lépéseket, hogy ezeket a veszedelmes tűzfészeket a város közepéről kitelepítették volna.

E mulasztásnak okául leginkább azt lehet betudni, hogy a gond viselés eddig még megóvott bennünket a tűzvész pusztító veszedelmétől, így nem gondoltak arra, hogy a város közepéről a faterlepek kitelepítendők volna.

Jól tudjuk, hogy jelen irásunk sérti egyeseknek érdekeit, de a közérdek mindenek felett áll és ennek parancsából kötelességünk felhívni a hatóság figyelmét ezen visszas állapotról. Elismerjük ugyan, hogy a város belterületén levő faterlepeknek kihelyezése igen sok akadályba ütközik és nem megy egyszerűen.

A hatóságnak első sorban oda kellene törekednie, hogy a város belterületén ne legyen annyi gyúlékony anyag felhalmozva, mint van. Ennek korlátozása módjában áll a hatóságnak, csak eleget kell tenni, illetve érvényt kell szerezni az idevonatkozó miniszteri rendelkezéseknek, nemkülönben a helyi szabályzatnak. Ezt megtenni szigorú kötelessége, mert nem lehet tudni, hogy a késlekedés mikor bosszulja meg magát keservesen a polgárok bérére.

Hogy állanak a vetések?

Rossz világ jár a gazdákra.

A mezőgazdaság állapota az ország több vidékén veszedelmesen hasonlít a múlt őszéhez, a mennyiben az eszések, egyes helyeken pedig a vízárakok annyira átmedvesítették a talajt, hogy az őszi munkálatok megkezdése igen sok helyen akadályokba ütközik, emellett a kukoricafüldék is később szabadulnak fel, mint rendszeren s így a vetések kétség-telenül késedelmet fognak szenvedni.

A jelentések egyébként némi javulást állapítanak meg, amennyiben az időjárás szeptember első napjaiban kedvezőbbre fordult s a szép száraz idők lehetővé tették az elkészített hordást és a cséplési munkák befejezését.

Igen nagy és általános a panasza amiatt, hogy a népek leg-

fontosabb, kenyeret helyettesítő terménye, a burgonya, rothadásnak indult, minélfogva a termés igen silánynak ígérkezik.

Ennek ellenére a burgonyának ára nincs, ugyszintén a gabonaféléket is siralmas árban kell elvезtegetni. Ha ehhez hozzáveszszük az állatárak folytonos csökkenését, az általános pénzhiányt s a bankok tehetetlenségét, akkor meglehetősen szomorú helyzetkép tárul elénk.

Több vidékre nézve ebben az esztendőben megismétlődnek a múlt évi nyomorúságok s különösen ott, ahol az árvizek is pusztítottak, valóságos katasztrófászerű bajok nehezdednek a gazdaközönségre.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár szeptember 27 Szombat Róm. kath. Adolf vt. Protestáns Adolf Gör. kel. szeptember 11. Nap két 5 óra 47 perckor, nyugvópont 5 óra 57 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Egyelőre lényegtelen hőváltozás és elvélve eső várható később hőemelkedés valószínű. Sürögnyomozás: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 12-8 C.

— Nem volt kolera eset Földé-ákon. Nagy rémületet keltett csütörtökön az a hír nemcsak Földéákon hanem az egész vármegyében hogy ott N á v a y I v á n birtokán V a s Balázs bérésnek felesége D o m b i Julianna pár órai szünet után kolera gyanús tünetek között meghalt. A hullát, mint azt annak idején megírták, Bauer Ignác dr. központi járási orvos Istók Barnabás dr. vármegyei főorvos közbenjöttével felboncolták. A két orvos a boncolatnál semmiféle olyat nem talált ugyan, miből az ázsiai kolera lehetne következtetni, mindazonáltal a háborgó közvéleményt megnyugtatóan a hullarészeket és a beteg ürülékét elküldötték a gyulai központi bakteriológiai intézet vizsgálatra. A vizsgálatot megejtette és kiderült, hogy Dombi Julianna nem ázsiai koleraiban halt meg, hanem szivszélhűdésben, mint azt Bauer és Istók orvosok a boncolat után megállapították. A gyulai bakteriológiai intézettől ma a vármegye aispánja sürgönyileg azt az értesítést kapta, hogy Dombi Julianna nem koleraiban halt el. Ez minden esetre megnyugtató, de ebből az eséből kénytelenek vagyunk azt is megállapítani, hogy a községi orvos kissé túl lőtt a célon, midőn minden áron koleraát akart felfedezni.

— Hűvösre fordult az idő. Az idén nem volt nyár, mert mindig őszi hűvös idő járt és folytonosan

esett az eső. Most szeptember havában volt csak egy pár napig tartó meleg. Olyan vénasszonyok nyara féle. Ez is nagyon rövid ideig tartott, de mint a gazdálkodók mondják, jótékony hatással volt a kukorica és a szőlő beérésére. Most azonban egy pár nap óta egészen hűvösre változott az idő, olyannyira, hogy némely helyen már be is fűtötték a szobákat. Hamar beköszöntött az ősz. Azaz hogy ősz volt egész éven át, csak most már egész őszi az idő. Ma reggel már dér is volt és ennek következtében reggelre kelve dércsipe levelekkel volt terítve a fák alja. Aki az időjárást megszkotta figyelni, az előtt szokatlan ez a korai hideg, mikor már fűteni kell. A szegény ember aggodalommal néz a közelgő tél elé, mert a nyáron gyenge volt a kereset és a hosszú tél, mely már ugyszólván most vette kezdetét, kezdi hamar, nagyon hamar emészteni a szegény ember keresetét.

— Szüret szőlő nélkül. Szüret ideje van, de a szüretnek alig van hire. A kis bogycát elpusztította a szőlőmoly, amit az meghagyott tönkretette a mézharmat és lisztharmat. Ha még akkor is maradt valami, akkor a maradékok elseperete a peronoszpóra. A munka meg volt, de csak apró, nedvtelen fekete bogycák termeltek, amiből a legjobb preselő sem tud bort sajtolni meg keveset sem. Szóval van szüret, de nincs szőlő.

— Szombaton friss és olcsó hus lesz a hatósági husszékben. Az első sikeren felbuzdulva ma szombaton ismét rendelkezésére áll a hatósági husszék a makói fogyasztó közönségnek. A husárak a következőképp szabtta meg Rákossy Gyula rendőrkapitány. 1. sz. rendű sertés hus 1.50 korona. 2. sz. rendű 1.44 korona és a szalonna 1.30 koronáért kapható kilogrammonként, a Kötetes-féle mézszárszék helyiségében.

— Nevetséges indítvány. Kocsis Sándor városi képviselő ma azt az indítványt adta be a városhoz, készíttessen a gabona piacon hetipiacok alkalmával használt hivatalos mázsa részére az ártézi kut mellé egy fabódét, mert a mázsa romlik. Az indítványozó nem vetett azzal számot, hogy miként csúfítaná el a fabódé a főteret, mely különben sem a legdizsesebb. Sokan még illemhelynek néznék. Ugy látszik, hogy Kocsis minden áron indítványozni akart valamit és a mázsa elrejtését találta arra alkalmasnak. Remélhető, hogy a képviselőtestület napirendre tér a nevetséges indítvány fölött.

— A piaci kofák alkonya. A felsőbb hatóságok végre kezdenek komolyan foglalkozni a megélhetés olcsóbbá tételének nagy és nehéz problémájával. A többi között olcsó piacot akarnak a fogyasztó közönségnek biztosítani. A kor-

mány minden város határában óriási állami konyhakertészetet és gyümölcsöszt szándékozik létesíteni, melynek művelését kertészek vezetésével rabokkal és illykorai bűnösökkel végeztetik; tehát olcsó lesz a munka, kevesebb a kiadás, s így olcsón adhatja az állami vagy városi kertészet az összes élelmiszereket. Továbbá megszűntetik a piaci kofáskodást. Piacon, nyílt heien ismét eladó meg nem jelenhetik. Csak termelő árulhat, aki hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy birtokos vagy termelő és így a saját termését árulja. Nagyon szigorú lesz az erre vonatkozó törvény. A miniszternek ez a terve nagyon vakmerő, mert igazán különös volna Magyarországon annyi existenciát tönkre tenni. Ugy látszik, hogy a kormányának már nincs szüksége az apróbb adóalanysokra és nem akarja tudni, hogy krajcárból lesz a forint.

— Elromlott toronyóra. Mikor toronyóráról beszélünk, elmondhatjuk, hogy Makón ahány toronyóra van annyiféleképpen járnak, mert nincs aki kellően ügyellen rájuk. Most meg a római katolikus templom tornyának órája teljesen felmondta a szolgálatot, miért is azon az alapon, hogy a toronyórát a város tartozik gondozni, kérték annak kijavítását. A városi tanács mai ülésében foglalkozott az egyház kérelmével és elrendelte az órának kijavítását.

— Meglopta a mesterét. Mudlin Lajos cementmunkás az újvárosi róm. kath. templomnál dolgozott. Munkájában azon törte fejét, mint lehetne magát önállóítani. Ugy gondolta, hogy a kezdet nehézségeit azzal fogja ellensúlyozni, hogy az üzletvezető szerszámokat ellopja jelenlegi gazdájától. Így is tett. A lopásra azonban rájöttek és a betonos embert a rendőrségre vitték, ahol bevallotta a lopást. Eljárás indítottak ellene s egyelőre az önállóításból nem lesz semmi.

— Óriási érdeklődés nyilvánul a Balhazár estélyek iránt, ami természetesen is, mert Balhazár neve elég garancia arra, hogy a közönség legelvezetesebb szórakozásban fog részesülni. Olyan ő a bűvészek között, mint kiskirály, uralkodik, vezet s a bűvészet terén valószínűleg fogalom a neve. Olyan csodálatos dolgokat tud produkálni, hogy ha nem ugyan azt az embert látnánk a színpadon, mint akit az utcán látunk sétálni, hajlandók volnánk neki valami különös magikus erőt, vagy természet feletti dolgot tulajdonítani. Balhazár ma szombaton mutatja be először művészetét a makói közönség előtt. Holnap vasárnap két előadás lesz: délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal és este 8 órakor rendes színházi helyárrakkal. Elsőrendű zenekar játszik. Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál 9-12-ig és 3-5-ig.

Hollósy Kornélia színházban ma 27-én szombaton és 28-án vasárnap

BALTHAZÁREST.

Vasárnap két előadás d. u. 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal és este 8 órakor rendes színházi helyárrakkal.

Jegyek már előre válthatók d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig a színházi pénztárnál.

— Uj intézmény a fővárosban. Budapest a Metropol szálló mellett levő Miksa-utcában érdekes pensió nyílt meg, olyan, amilyent külföldön, különösen Londonban és Párisban szoktak nyitni. Az egész ház pensió, áll 40 szobából és azt a célt szolgálja, hogy a vidékről felutazó ur családok a fővárosi viszonyoknak nemismeréséből származó sok és felesleges kiadásoktól megkíméltesse és a pensióban otthonosan érezzék magukat. A vendégeknek kívánatra kedvence ételeiket készítik el, tanácsokat adnak olcsó bevásárlási forrásokra és kirándulásokra nézve; a színházak és szórakozóhelyekre kedvezményes jegyekkel szolgálnak, azoknak is akik csak egy vagy két napra szállnak meg. Viktoria pensiónak hívják, szolid uri hely, Miksa utca 6 szám alatt, ahol jó ízűen lehet étkezni és kitűnően aludni.

— Tűz. Ma délután tűz ütött ki. Az ardcsi-uton kigyulladt Molnár Péter kocsimárosnak egy kazal szalmája, mely teljesen leégett. A szalma biztosítva nem volt.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi-övszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Postó 30 fillér.

„HEZ“, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

A MAKÓI PIACRÓL.

Változatlanok az árak.

Kellemetlen hívős őszi idő járt a mai piacra, melynek forgalma kielégítő volt. Különösen rengeteg csősves kukoricát hoztak a piacra, mely aránylag elég olcsó árban kelt. A gabona és hagyma helyzete teljesen változatlan s nem is igen van remény, hogy egyhamar nagyobb változásról adjunk hírt.

A makói piacon a buza métermázsáját ma 19 korona 40 filléért vásárolták. Budapestén 23 koronát fizettek a buza métermázsájáért.

A csöves új tengeri métermázsájáért ma 6 koronát fizettek. A tengeri is került a mai piacra, de ezt csak az vette, akinek mulhatatlanul szüksége volt rá, hízalás céljaira. Métermázsája 17—18 koronába került.

A hagymapiacra a vöröshagyma ára kétségbeesetten csekély, 2 korona 40 filléren kezdődik s legfőkébb 2 korona 80 filléret ha adnak métermázsájáért. A fokhagyma iránt ma is kellő volt az érdeklődés s métermázsájáért 24 koronát fizettek. A hagymapiac helyzete egyelőre kilátástalannak látszik. Részbe van ebben az idej hagymának is, mely nagyon bő nedvű és így igen romlékony. Je lentősebb kereskedelmi cikk ilyen nagy hibával, a felvevő piacok részéről, nem igen számíthat különböző keresletre.

Sürgös figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajpolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobbat a legjobbat olcsóbban a legolcsóbban akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET“ melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ“ illatszert- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Kőfaragó utca 7 sz.

Malommunkásokat
keresünk
éjjeli és nappali
munkára.
ZEITLER MALOM R.-T.

Öngyilkosság sikkasztás után.

Bünei miatt a halálba.

Szántó József a győri járásbírói róságán volt alkalmazva mint kezelő tiszt, hol Schidl járásbíró mellett büntetés-pénzeket és egyéb értékeket kezelte. A kétgyermekes családapát pár évvel ezelőtt helyezték Győrbe saját kívánságára, mert ő maga is győrmegyei volt; de a felesége is győri leány. Azeletti állomáshelyén, Tapolcán állítólag rossz társaságba keveredett. Nagyban kártyázott, a mi apai örökségét, felesége hozományát és a kis fizetést teljesen fölemészttette. Hogy a társaságból szabaduljon, Győrbe jött; de ez a lépése már mitsem használt, annyira el volt adósodva.

Szántó pár nappal előbb szabadságra ment. A míg távol volt, rovincsolni kezdtek a hivatalában. A vizsgálat meglepő eredménnyel végződött, a mennyiben nagymérvű szabálytalanságoknak jöttek nyomára. A mint Győrött beszéltek, okirathamisítás, sikkasztás és bélyeglopások esete állott fenn, úgy hogy a győri kir. ügyészség átirta a rendőrségnek, hogy Szántót csütörtök délelőtre állítsa elő és addig helyezze őrizetbe.

A detektívek még szerdán délelőtt ki is mentek Szántó Vásárhelyi Pál utcai lakására, de Szántó nem volt otthon. Felesége azt mondta a detektíveknek, hogy az ura még reggel elutazott hazulról. Csütörtökön reggel egy sápadt, remegő uriaszony támolygott be a törvénytörésre. A királyi ügyészt kereste. Remegő kezeiben egy levelet tartott.

Az uriaszony Szántó felesége volt, a levélben Szántó írta meg a feleségének, hogy öngyilkos lesz.

Csütörtökön délelben a Rába egyik kis szigetén egy szalmakazal tövében egy kihűlt emberi holttestet találtak. Jobb kezében egy revolvert szorított, de azt hirtelen lőtte magát. Mellette pár sor írás feküdt, melyből kétségtelenül megállapították, hogy az öngyilkos bűnös *utra tert Szántó József*. Ugy látszik, hogy még szerdán végezhette magát, mert szerdán este már láttuk a szalmakazal mellett a testet feküdni, de azt hitték, hogy alszik és így nem bántották.

Miután a rendőrség emberei és az ismerősök a holttestet agnoszták, a testet beszállították a temető halottaskamrájába.

Szántó felesége a rémes eset óta súlyos beteg és az árván maradt két kis gyermekről egyelőre a rokonok gondoskodnak.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(188)

34. fejezet.

Kellemetlen látogatók.

Élelmészéről és arról, hogy a fegyház irodájába jusson, gondoskodom. Pénzzel sokat ki lehet vinni. Nos gondolkozzék.

Szappanos nagyot nevetett.
— Hallatlanul bárgyu arcot vágott ajánlatomra! folytatta Szappanos nevetve. Majd elnyelt, úgy eltátozta a száját.

— Becsukassam magam? rebegte reszkető hangon.

— Manapság az állami börtönökben különb dolga van a rabnak, mint sok szegény embernek. Élelméről, tisztaságáról, szórakozásáról gondoskodnak. Aztán nézze, öt év nem a világ. Ön még fiatal ember, ötezer forinttal kezdhet valamit, nem kell a más szolgájának lennie. E szavak után leraktam eléje az öt darab ezrest. Halmi szeméi szikrát hánytak, azt hiszem forgott vele a szegényes lakás, melyet a te pénzedben bérelt. Nézte nézte a pénzt, végre megszólalt.

— Mint szőkevényt vasra vernek, külön zárkába csuknak, megkínóznak, mondá elgondolkozva. Valóban borzasztó ajánlat... mennék is, nem is!

— A szőkés miatt járó fenyték elől pompásan kitérhet. Korbay, mint ön a lapokból olvashatta, a vár kúján keresztül menekült. A kúba akarata ellenére, sőt csel után Kocsis Gábor nevű rab dobta. Ön tehát azzal jelentkezik, hogy nem akart megszökni, erőszakkal lökték a kúba, betegén vánszorogott a környéken, nem tudta még járni sem, most meggyógyult és első dolga volt jelentkezni. Meglássa a haja szála sem görbül meg, a fogház-igazgató örülni fog, mert Korbay szőkése miatt közel áll az elcsapatáshoz. Ne habozzék olyan sokáig. Még bajszát is hoztam magának. Épen olyan, mint Korbay bajusza. Használja addig, míg a börtönben a saját bajusza ki nem nő. De minek beszéljem a részleteket? Ön okos ember, színész ember, ötezer forintot szerepre vállalkozik!... Halmi Béla párszor végig járta a szobáját, az ezres bankók előtt meg meg állott, rázta, csóválta a fejét, végre — hirtelen elhatározással — elém állott és kezét nyújtotta.

— Isten neki! Megjátsszom azt a borzasztó szerepet!

De adja kezét és becsületszavát, hogy... hogy a kerepesi temetőben nyugodt kis feleségem sirhanját gondoztatni fogja, míg visza jövök. Én ehhez sem feledkeztem meg a sirról.

— No, ha csak az a kívánsága, emeltek olyan simeleket a boldogultnak, hogy megcsudálja mindent! mondottam erre a fiatal embernek. Csakhogy kikötöm, a legválságosabb helyzetben sem árul el, gróf Brandenburg ur előtt pedig még csak czélzást sem tesz róla.

— Kezet adtam és az egy szentfogadás megpecsételése. A gróf urhoz bucsuzni megyek, azt mondom, vidéki körutra indulok.

— Még azt se tegye meg, mondtam Halminak. A gróf ur önt írni ki minőségben ajánlotta figyelmembe, szó szót hozna ki s nem szeretném a gróf jóakaratu barátságát kockáztatni.

(Folyt. köv.)

Délmagyarországi Örző és Biztonsági vállalat

Elvállal házak, üzletek, ipartelepek s egyéb ingatlanok őrzését, vagy bezárását. Kérjen ismertető leírást.

Ideiglenes iroda Dossowity-tér 29. sz. Értekezni lehet délután 1—3 óráig.

MILLIÓ használja

Köhögés

elnyálkásodás, katarus- és rekedtség, görcs- és számköhögés ellen

Kaiser-féle
Mellkaramellák

6100 elismerő levél orvosok és magánemberektől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosabb. A legolcsóbb és legízletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill., 1 doboz 60 fillér.

Kapható Makón:

Ember József, Breuer Zoltán, Kudar Lajos, Jenei Székely Lajos, Sándor Zsigmond, Poór Endre gyógyszerárban, Popper Gyula főtéri drogériájában és Boros Károly gyógyszerárban Földeákon.

Egy középiskolát végzett tanuló a délutáni órákra irodát keres.

Cím a kiadóhivatalban. :-

Makói Uránia színház

Szombaton, szeptember hó 27. este fél 9 órakor és vasárnap délután fél 5 és este fél 9 órakor műsoron:

A NYOMORULTAK

Hugó Viktor világhírű regénye után készült mozgóképfilm. III-IV. rész 5 felvonásban.

4000 méter hosszú felvétel.

Tisztelettel:

AZ IGAZGATÓSÁG.

Hódmezővásárhelyről paradicsomot

métermázsanként 14 koronáért szállit Udvarhelyi Sándor Hódmezővásárhely, Ujvilág-u. 28.

Első nagylaki tejsarnok teljes felszerelése eladó.

Értekezni lehet

Hábel Péter tulajdonossal Nagylak, Városháza-u. 597.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. czég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

NAPONTA

friss must kapható
IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉGNÉL.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát maiásörön kivül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycizélekre is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktára.

Kolera ellen védekezésre

legalkalmasabb fertőtlenítő szerek a házi használatra

Lysoform, Parisol, Carból.

Árnyékszék, istálló, pócegödörök

fertőtlenítésére

CREOLIN (Pacolin)

a használatban legolcsóbb fertőtlenítő szer 1 kiló 150, próba-üveg mely 5 liter vízzel hígítva használható utasítással 30 fillér. Kézműsásra Formalin, Creolin, Szent László pipere-szappanok

CSILLAG DROGÉRIA Makó, Fötér

Mindenki muzsikálhat

WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY” különleges elsőrendű hangszereivel BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 5. (Telefon) Varázshogó, felszereléssel 6 korona. Csodareztrombita, erős rézből 6 kor. Harmonika, tánc részére 10 korona. Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona. Óriási beszélőgép, kottákkal 40 kor.

Javítási szak műhelyek

A milánói, párisi és londoni kiállítás aranyéremmel és érdemkeresztel ki-tüntetve. Fényképes arjegyzék ingyen. Övös! Ügyeljen a „WAGNER” névre és a 15-ös házszámra.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyő érnek olcsóbb árban. Értekezni lehet **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

ÉRTESÍTÉS.

Saját termései fehér és sziller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugaraton saját házámban fiam, iij. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-árut, u. m.: cukrot, kávé, borsot, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok fizetelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szives pártfogást kér

Id. Joó Antal.

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztü-mök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérműk minden igényt

kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk.

Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M A K Ó N, Fötér Otthon-kávéház mellett.

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.